

השאלה המשפטית והחלטת בית המשפט

מבזק הארת פסיקה זה עוסק בעתירה שהוגשה לבית המשפט המחוזי בניו-יורק כנגד אופן אכיפתה של מדיניות ה"עיקוב וחיפוש" (Stop and Frisk) של משטרת ניו-יורק.¹ מדיניות זו מאפשרת לשוטרים לעכב ולתשאל אדם על מנת לברר אם חשדם הראשוני בנוגע אליו מבוסס. אם החשש ממשיך להתקיים לאחר התשאול, רשאים השוטרים אף לחפש בכליו של המעוכב. העותרים הלינו כנגד העובדה שבין השנים 2004–2012 למעלה מ-80% מבני האדם שעוכבו במסגרת מדיניות זו היו שחורים או היספאנים.

השאלות המשפטיות שעמדו לדיון היו: האם אכיפת המדיניות סותרת את התיקון הרביעי לחוקה הפדרלית של ארצות-הברית,² האוסר על חיפוש ועיקוב בלתי-סבירים ללא צו שיפוטי, והאם היא פוגעת בעקרון השוויון המעוגן בתיקון הארבעה-עשר לחוקה,³ שכן הסיבה לעיקובם הייתה מוצאם האתני/גזעי. בית המשפט החליט לפסול את המדיניות בקביעה שעיקובים רבים לא בוצעו תוך הקפדה על כלליו של התיקון הרביעי, וכי המדיניות נאכפה באופן מפלה, בניגוד לתיקון הארבעה-עשר בחוקה, תוך התעלמות מכוונת מהפגיעות החוקתיות בשחורים ובהיספאנים.

עתירה זו רלוונטיות למציאות במחוזותינו. הרלוונטיות נגזרת הן מהעתירה במסגרת בג"ץ רשות שדות התעופה⁴ המבקשת לקבוע כי הלאום הערבי אינו יכול להיחשב כקריטריון בעת ביצוע הבדיקות הביטחוניות בשדות התעופה (העתירה הוגשה במאי 2007 וטרם הוכרעה), והן מהצעת חוק סמכויות לשם שמירה על ביטחון הציבור,⁵ שאם תתקבל תקנה לשוטרים סמכות לערוך חיפוש על גופם של אנשים שנמצאים במקומות בילוי או בסמוך להם גם אם לא קיים חשד סביר שנעברה עברה או שאדם עומד לעבור עברה.

פרופ' ברק מדינה וד"ר אדם שנער מאירים את הפסיקה.

מעבר לפסק הדין המלא, לתקציר פסק הדין בעברית ולהארות הפסיקה, בלחיצה עליהם.

מעבר לפסק הדין המלא – Floyd v. City of New York

ד"ר אדם שנער – תקציר פסק הדין Floyd v. City of New York

הארה 1: פרופ' ברק מדינה – שמירה על ביטחון הציבור: הפליה היא אסורה גם אם היא יעילה

הארה 2: ד"ר אדם שנער – יעילות, לוגיקה מוסדית, ותרופות חוקתיות: שלוש הערות על פסק דין Floyd v. City of New York

¹ Floyd v. City of New York, 2013 WL 5225319 (S.D.N.Y. Sep 17, 2013) (NO. 08 CIV. 1034 SAS, 12 (CIV. 2274 SAS

² U.S. CONST. amend. IV

³ U.S. CONST. amend. XIV

⁴ 4797/07 האגודה לזכויות האזרח בישראל נגד רשות שדות התעופה.

⁵ הצעת חוק סמכויות לשם שמירה על ביטחון הציבור (תיקון) (סמכות חיפוש לשוטר לשם מניעת אלימות), התשע"א–2011, ה"ח 584.